

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Nagyvárad elé

Ha az ember számokban és tömegében gondolkodik, meg sem érti, hogy lehet az, hogy Nagyvárad így soká sziget tudott maradni a zsidó nemzeti gondolat tengerében. Hogy lehet az, hogy Erdélynek legnagyobb zsidó tömege, Nagyváradnak harmincezer főnyi zsidósága távol tudta tartani magát az uttól, az egyetlen lehetséges től, amelyen ma már az egész világ zsidó népe egységes sorokban menetel. Szinte hihetetlen lesz a jövő krónikása számára ez a késedelem és hihetetlen lesz az is, hogy ez a város ama kevesek közül való, ahol a zsidó eszme újraébredését elsőknek nem azok érezték, akik a zsidóságtól eltávolodóban voltak s akiknek egy erőteljes kanyarodással vissza kellett volna térniük hozzá, hanem azok, akik a zsidósághoz, a hithez és a hagyományokhoz mindvégig ragaszkodtak, akik tehát a zsidóság nagy mérleglapján amugyis vagyontelként szerepeltek. Minden tiszteletünk és megbecsülésünk Nagyvárad kitünő mizrachistáinak,ők a mi derék és nagyszerű fegyvertársaink a dolgozó és harcoló jövő nehéznappaira. De nekünk nem eszünk rájuk van szükségünk, nem csupán a tradíciókhoz ragaszkodó jobb oldalra: ők akár bevállják, akár tagadják, a mi embereink. Aki nem elsősorban várunk, azok a zsidók, akik nemzetüktől, fajuktól, népük helyi gondolatától akárhogyan mozdítják is meg ma az ellenkezőt, eltávolodtak. Ezeket akarjuk magunk mellett látni. Nem csupán azért, hogy mi velük erősbödjünk, de hogy az egész zsidóság, a zsidó nemzet gondolata legyen izmosabb, mert minden visszatérő őt izmosítja, amint hogy őt gyengíti minden zsidó, aki elmarad tőle.

Aki visszatér, nem főként önmagát menti vissza, de megmenti a jövő nemzedéket, amelyek ha apáik továbbhaladnak a semlegesség, a passzivitás, a nemtörődömség útján, örökre elvesztek. Mi képtelenségnek tartottuk, hogy erre Erdély legnagyobb zsidó tömegei, Nagyvárad zsidói rá ne jöjjenek. A cionizmus nem csupán politika, nem párt, nem hatalomra törekvő mozgalom, amint ezt az ellenségek hirdetni szeretik, a cionizmus az egyetlen mentő a szétszórt zsidóság számára. Aki körülövezi magát vele, fenmarad, aki nélkülözi, egykettőre elmerül. És ez nem csupán a jövőre vonatkozik, nem csupán a holnapra, komor és elvitázzhatatlan tétele ez a manák is. Soha máskor nem volt a zsidóság annyira elszigetelt és mindenkitől távolálló, mint épen most. Ha össze tart, nagy és erős nép, ha nem, szálanként szétfolyhat, mint a megoldott vesszőnyaláb.

Itt Erdélyben már mindenütt rájött a zsidóság arra, hogy ő politikailag, gazdaságilag, minden életérdeke szerint csakis nemzeti egységként élhet és tarthatja fenn magát. Mindezt rájötték arra zsidó testvéreink, hogy ők nem köthetik magukat idegen érdekek saroglyájához, nem futhatnak idegen utakon, nem nézhetnek idegen kulturák bálványaira. Képtelenségnek tartottuk volna, hogy Várad ennek ne ébredje tudatára. A zsidóság hasztalan tekint hárhová is, nincs igaz szomszédja, nincs barátja, nincs fóruma, jogkeresője, ha elűtötték a jogaitól, csak önmaga. Itt Erdélyben sincs ez másként. Nem szabad háthásk és eseteleg és talánok szerint gondolkodni, egy módja van a gondolkodásnak: vissza önmagunkhoz, vissza a zsidósághoz. Ha egy-ferfiüként áll az egész zsidóság itt Erdélyben, megelőzheti a holnap fenyegetéseit, a bajokat, a nyomorúságokat. Szervezteitlen senkitől nem tartunk. Szervezetlenül a fuvó szélől is megremülhetünk.

Nagyvárad, amely legjobb hitünk szerint kikerült a lélekölő dilemmából, megtalálta a sok lehető igazság közül az egyet, az Igazságot.

Bizton hisszük, hogy a cionizmusnak ezen mai nagy zászlóbontásán ott lesz minden zsidó, aki jelentős, akinek zsidó lelke sokat vajdott a nagy és tragikus zsidó problémán. Bizton hisszük, hogy előbb utóbb mindannyian otlesznek Nagyvárad zsidói, mert nincs választás. Vagy szakítani kell a zsidósággal és a semlegesség szakítás, vagy aktívva teenni a zsidóságot és ez a megtérés. S a megtérés a zsidósághoz mindenképpen megtérést jelent. Ugyanazt mondjuk, amit a nagyvárad szervezkedés egyik vezetőembere: mi azokat a zsidókat kívánjuk hívekkül, akik teljes tisztelettel hódolnak hitüknek. De mi még többet is mondunk: mi amazokat is akarjuk. Akik öseik hitétől netán elragaszkodtak, azok is térjenek vissza az egyedül lehetségeshez, az őseik nemzetéhez: majd később mindenképp visszatérnek, meg fogják látni, hogy a zsidóság hite nem dogma, de nemzeti eszme, törvénykönyve sarkalatos alkotmány.

És ott akarjuk látni mindannyiukat a nagy építkezésben, a régi kultúra, a héber nyelv, a zsidó iskola újraépítésében és ott nagy munkában, ahol immár harmadszor építjük fel az őshazát, Palesztinát. Itt aztán nem szabad árnyalatokra tekinteni, mert nincsenek árnyalatok, nincsenek különbségek zsidó és zsidó között. Minden zsidó szívében ottél ez a vágy, melynek motorikus erejével minden zsidó kéz munkára hajtható. Hát legyenek ott a testvéreink mindannyian, akárhol élnek is a földön. Ahogy ottvan a newyorki zsidó, a londoni, a sanghaji és a marokkói, ott kell lennie minden erdélyinek is, akár Brassóban él, akár Szatmáron, akár Nagyváradon. Üdv és köszönet Nagyvárad zsidó férfainak, akik ma elmennek zászlót bontani, üdv nekik és köszönet és testvéri szeretet, már látjuk őket, látjuk a lelkesedésüket, tudjuk, hogy a szívük is, a kezük is otlesz, ahol nemzet éléd újra és ott, ahol újraépül az őshaza.

Amerika feltételei az antant támogatásáért

Páris, márc. 4. Amióta Hardingot az Egyesült-Államok elnökévé választották, minden alkalmat megragadott arra, hogy az antant európai országaival szemben különállását hangsúlyozza. A tömeges, határozottanhangú kijelentés után Harding elérkezettnek látja az időt arra, hogy politikájának gyümölcseit az Unió javára learassza.

Harding Amerika párisi és londoni nagykövetei útján közölte az angol és francia kormányal, hogy Amerika a szövetségek minden kísérletével szemben, amelylyel a népszövetségbe való belépésre akarják bírni, megmarad álláspontjánál. A Unio vezetőinek az a meggyőződésük, hogy Angliának és Franciaország-

nak nincsen szükségük Amerika erkölcsi támogatására, mert e nélkül is megkaphatják a Németországtól járó tartozásokat. Az Egyesült-Államok mégis megadják azt a morális segítséget — így szól Harding utasítása — abban az esetben, ha a szövetségek Mezopotámia és a Jap szigetek mandátumainak szétosztásánál figyelembe veszik Amerika kívánzásait.

Anglia és utána Franciaország tudvalevőleg azt kérte Amerikától, hogy engedje el a nekiadott kölcsönöket. Harding erre vonatkozólag is nyilatkozik és kijelenti, hogy a szövetségek tartozásait illetőleg legfeljebb konvertálásról lehet szó, de a tartozások engedése teljesen kizárt dolog.

Két hét helyett hat hét az orosz-lengyel előzetes béke felmondási ideje

Riga, márc. 4. (Az Uj Kelet távirata.) Ísmét ülést tartott a békekonzferencia, amelyen Kraszin és Treckowski lengyel pénzügyminiszter előterjesztették bizalmas megbeszéléseik eredményét. Hogy a jövőben csökkenték a tárgyalások hirtelen megszakadásának veszélyét, a békedelegációk szerződést kötöttek, amely szerint az előzetes béke felmondásának határideje nem két, hanem hat hét. Hat hét alatt a kétségtelenül mindkét félnél észlelhető idegesség ellenére is inkább van mód a megegyezésre s az előzetes béke megújítására. Egy másik mellékszerződés, amelyet tegnap kötöttek meg, a tuszok, a polgári foglyog, internáltak és emigránsok kieserítéséről szól, egy harmadik szerződés alapján pedig albizottságot neveztek ki a lengyel-orosz határ megállapítására. Az ülés másfél óra hosszat tartott és nyugodtan folyt le.

Zavargás Triestben és Florenzben

Triest, márc. 4. (Damian.) Triestben újabb lázadás tört ki. A lázadó tömeg a jugoszláv épületeket és a szocialista-klubot foglyujtotta. A zavargásoknak több halottja és sebesültje van. Florenzben a tömeget ágyuval zavarták szét. Itt 3 halott és 20 sebesült volt.

Csehszlovákia kártérítést követel Magyarországtól

Prága, március 4. A csehszlovák kormány 677 millió hitel megszavazását kérte a parlamentől, azoknak a költségeknek kifizetésére, amelyeket a magyar bolsevizta invázió okozott, a cseh kormány ezt az összeget kártérítés címén visszaköveteli Magyarországtól.

A budapesti román követ átnyujtotta megbízó levelét Horthynak.

Budapest, márc. 4. (Damian.) Horthy kormányzó ma a szokott ünnepségek keretében fogadta Starcia román meghatalmazott minisztert, aki átnyujtotta megbízó levelét. Jelen volt dr. Grätz Gusztáv külügyminiszter is.

Sztrájk és statárium Lengyelországban

Varsó, március 4. (Az Uj Kelet távirata.) A vasutas-sztrájk miatt militarizálták a vasuti szolgálatot. A főparancsnokság kihirdette az ostromállapotot, amelynek alapján a sztrájkoló vasutasokat felakasztják, vagy enyhébb esetekben főbelövik. A vonatok fele közlekedik. A hivatalos vasutasszövetségnek nincsen része a sztrájk rendezésében. A szövetség március 7-ig várja követeléseinek teljesítését.

Budapesten ünneplik Harding hivatalba lépését

Budapest, márc. 4. (Damian.) A nemzeti-gyűlés mai ülésén több tetszálalás után üdvözlő táviratot küldtek Harding elnöki elnöknek, elnöki székeének elfoglalása alkalmából. A budapesti iskolák Harding elnöki székeének elfoglalása alkalmából ünnepséget rendeztek, amely alkalommal mintegy 5000 gyermek vount fel a Muzem kertbe. Az ünnepségen az amerikai misszió és az amerikai Vöröskereszt-egylet is képviseltette magát. Az ünnepi beszédet ez alkalommal Zadaravetz tábori püspök tartotta, az ünnepély az amerikai himnusz elénekülésével végződött.

Szombati levelek

*

És mindenki, akinek a szive fölülmeledett, eljött vala; és mindenki, akit megosztónzott a lelke, elhozta vala az istennek szánt áldomást.

Eljöttek vala a férfiak asszonyostól, mindnyájan, szívüktől vonszoltatván, kendőtüket, orrkarikákat, gyűrűket és kősonnyüket, mindenféle aranyjóságot hoztak. (Mózes II. 35., fejt. 21. 22. vers).

Mindig építeni: a zsidó sorsnak ez a belső tartalma és mindig adni: sorsának ez a belső szépsége. Építeni pedig mindig önmagából kell, de nem mindig önmagáért csak. És akármire forduljon is az idő és bárhova állítsa is a történelmi fejlődés: a zsidóságnak mindig feladatni kell azt az építést, amelyet Mózes alatt kezdett. A frigsátor még nem kész. Templomot, iskolát, vagy könyvesházat építsen, mindegy az, azért az eszméért tegye, amelyet a frigsátorban szentelt meg a zsidó lelkesedés.

Építeni és adni pedig úgy kell, ahogy akkor építettek a zsidók és akkor adtak, mikor a szentély számára követelt tőlük munkát és szeretetet a nemzeti gondolat. Fölemelkedett szívvel és megosztónzott lélekkel hozták az istennek szánt áldomást. A hagyományos írásmagyarázat különbséget tesz a szív-ember és a lélek-ember között. A héber nyelv szelleme a „lév“ (szív) szóval az ember gondolkodását és akaratát kapcsolja össze; a ruach (szellem) szóval pedig az egész belső embert. Az építés nemcsak rajongókat követel, de egész embereket, akik alkotni akarnak és akiket az alkotás gondolata ösztönöz.

A szentírás persze nem tesz különbséget férfi és asszony között. A hit, a kultúra és a nemzeti gondolat mindenkié és ha szent eszmék mozgatják meg az áldozatkésztséget, a zsidó feltételek szerint mindig előbb az asszonyokét mozgatja meg. A Talmud valóságos apológiában dicsőíti a zsidó nők áldozatkésztséget és azt mondja róluk, hogy az arany borjútól megtagadták az ékszereiket, de mikor a frigsátor építéséhez fogtak, előbb ők hozták adományait, csak azután a férfiak; azért aztán Mózes könyvének ezt a versét: Eljöttek vala a férfiak asszonyostól, úgy értelmezi a talmudi felfogás, hogy az asszonyok elől mentek és a férfiak kísérték őket.

Azóta sem változott ez a karakterisztikus zsidó vonás. A Tarbut-hét is megmutatta, hogy mennyi energia és mennyi odaadás van a zsidó nőben és hogy ő a „megosztónzó lélek“, mikor istennek szánt áldomást kell gyűjteni a zsidó kultúra frigsátorára számára.

Az álomtelepes

Írta: **Kaczér Illés**

2. Elvetem a rizst

Tel-Chalóm, tavasz

Nem is tudom, jól csinálom-e, sokszor elfog a tévova: talán mégsem így kellene. Én ezt senkitől nem tanultam, nem is nagyon láttam; ha csak a hosszú vándorlásom, ami az eddigi életem, meg nem álltam néha az országúton, hogy nézzem, mit mivel a paraszt a földdel. Ő az nagyon elmosódott!... Verejtékes, gőnyveteg, tagbaszakadt szántóvetők balagnak ökreik nyomán, török a rögöt, vagy elvetik a gabonát, megállnak, néznek a napra, megtörlik izzadt arcukat, amely a barázdált föld képében. Egy-egy asszony színes szoknyájában égnek feszíti derekát, arcát a földnek, mintha tükörbe merítené s a két keze babrál a gyomon... Néha csak elvillannak előtttem, mintha vonat ablakából nézném; állnak és mélnéznek a munka megszakadt mozdulatával, vagy mozognak: madárkányi emberek a messzi-messzi mezőn; s a hensőm sötétjében felvillan az ismeretlen vágy, hogy én is. Felvillan és utána újra sötét.

Egyebet hasztalan igyekszem ujraidézni most: a vágyam kilépett ismeretlen hüvelyéből s én ennek a vágnak az életét élem; régi életemet pedig belegyömöszölöm az ismeretlenbe, hogy szinte alig emlékszem már rá. Pedig szükségem volna egyre-másra, tudnom kellene, jól van-e így, ahogy csinálom, nem meddő és nevétséges erőlködés ez a szekerés küzdelem? Talán csakánnyal kellene, annak inkább engedelmeskedik a föld; vagy nemis csakánnyal, valami egyébvel, és más-

A mi asszonyaink nemcsak gyűjteni, de adni is tudnak zsidó-módra. Ez pedig sokat jelent. Mert a zsidó tradíció finom nüanszokra bontja a jótékonytságot és valóságos kodifikálta is, hogyan kell gyakorolni a jótékonytságot és a sok mód között melyik felel meg a zsidó pszichének leginkább.

A Jóré Déa, a zsidó hit- és közéletet szabályozó kodex nyolc kategóriába sorozza a jótékonykodást. Az alulról fölfelé haladó és mindig magasabb fokot jelentő kategóriák ezek: 1. Adni, de bosszankodva és keserűen. (Ez az adakozás legalsó foka). 2. Kevesebbet adni, mint amennyi a szegénynek, vagy a köznek kell, de szívesen és barátságosan. 3. Annnyit adni, amennyi szükséges, de csak felszólításra. 4. Adni akkor is, ha nem kérnek. 5. Ugy adni, hogy a megsegített tudja, ki segítette, de a segítő nem tudja, kit segítette meg. 6. A jótévő tudja, ki számára adja az adományt, de a megsegített nem tudja, kitől kapta a segítséget. 7. Az adakozó nem tudja, kinek ad és a megsegített nem tudja, kitől kapta a segítséget. 8. A 8. és legfelsőbb kategóriába a gyakorlati jótékonytságot tartozik. Nem alamizsnát osztogatni, de munkaalalmat adni a szegénynek és így biztosítani az egzisztenciát.

Ebbe a kategóriába tartozik a nyilvános intézmények támogatása is. A mi asszonyaink jótékonytságot bizvást a legmagasabb kategóriába sorozhatjuk. Ha adnak, szívesen adnak és nem bosszankodva; adnak kéretlenül is és mindig annyit, amennyi kell, sokszor többet is. *Ben-Juda.*

Alkotmánypör a Reigen miatt

Bécs, márc. 4. (Az Uj Kelet távirata.)

Az osztrák belügyminisztérium panaszt nyújtott be az alkotmánybírósnál Reumann tartományfőnök ellen, amiért nem továbbította a belügyminisztérium tiltakozó végzését a Reigen előadásának betiltására vonatkozólag. Az alkotmánybíró márciusban tárgyalja a belügyminisztérium panaszát. — Prágai jelentés szerint az ottani német színház is be akarja mutatni Schmitzler jelenetsorozatát. Egy ottani széghamos ezekre az előadásokra már jegyeket is árult s 200 cseh koronát kért egy páholyért.

Véget ért a budapesti nyomdász-sztrájk.

Budapest, márc. 4. A nyomdász-sztrájk véget ért. A nyomdamunkások anélkül, hogy eredményt értek volna el, ismét felvették a munkát. A munkaadók és a nyomdász-munkások között közben folytak a tárgyalások.

ként, másként: a földtúrának is tudománya van, amit tudni kell s amit én nem tudok. Néha arra gondolok, elszaladott át a szomszéd telepeshez, megcézem, ő hogyan csinálja. De oly rövid a nap és az ut olyan utatlan és olyan kékek a telechaloni halmok: nem tudni, kétórás, vagy kétnapi járótér-e a legközelebbi álomtelepesig. És talán ő se tudja.

A föld pedig nem ereszt. Belémakasz-kodik, gáncsot köt a lábamra, mintha birkozótársa volnék. Itt kell maradnom, tülekednem vele, ügyelemem rá minden pillanatban, a mozdulataim ösztönével talán legyőzöm mégis. Amikor dolgozom, nincsenek kétségeim; mindent nagyon jól tudok; ezt így kell, ez így helyes. Csak ha megállok, akkor. Hát nem szabad megállnom. Csak zuzni, hasítani, porlóssá omlasztani, feláztatni, egyengetni s előkészíteni a magvetésre, amihez végre hozzáfoghatok, még ma.

Még ma.

Végignézek a földön és végig az elmúlt napokon: gyerejként volt. De a magvetés! Megborzaszt a gyönyörűség, ahogy rá gondolkodom és nem merek hozzáfogni. Ez nagy dolog, ettől félek. Bemegyek a házba, kijövök a házból, megint visszamegyek, veszem a rizseszakót, a hátamra hajtom, újra levetem, türegetem a száját, belemarkolászok, méricskélem, pergetem, szemelgetem a magot... nem, nem merek hozzáfogni. Ha kárba veszek a drága mag!

„Elveted?“ kérdi tőlem az asszonyom. „El“ felelek és újra feldobom a vállamra a szakót. „Mind, ami a zsákban van?“ „Mind.“ „Tudni fogod?“ „Hogyné.“ És indulok kifelé. Persze, hogy tudni fogom. Az ajtóban elém-táncol a kislány, olyan nyulánk, táncos moz-

Az árdragítási törvény ellen

A kolozvári kereskedelmi és iparkamara határozata

— Az Uj Kelet tudósítójától, —

A kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott közgyűlésén dr. Bereczky kamarai titkár javaslatot terjesztett elő az árdragítási törvény ellen. A közgyűlés dr. Ber. czky javaslatát egyhangulag elfogadta és ezáltal az árdragítási törvény ellen a következőkben foglalt állást:

Megállapítja a közgyűlés azt, hogy a 2469. számú decretet lehet csak a múlt év októberben terjesztették ki Erdélyre. Addig a kormányzótanács rendelete volt érvényben, amely a mostaninál összehasonlíthatatlanul jobb volt. Elég ha arra a körülményre mutatunk rá, hogy az árdragítási ügyekben gyorsított büntető eljárást alkalmazták, amialtal a kereskedőt a perorvoslattól ugyszólván elzárják. Ez eljárás szerint joga van az ügyésznek a kereskedőt letartóztatni s a tárgyalásig fogva tartani, még akkor is, ha az egy esztendő múlva lesz. Ezért a közgyűlés a következő határozatot hozza:

1. A legerélyesebben tiltakozik a most érvényben lévő árdragítási törvény szelleme és végrehajtási módja ellen s követeli a törvény azonnali hatálytalanságát.

2. Az árdragítást nem a nyílt üzlettel bíró kereskedők okozták, hanem a szállítási zavarok, az elváromlási nehézségek és az utazási és pénzkiviteli engedélyek nehézkes megszerzési módja. E bajon a vasut és posta szavatosságának felvétele, az utlevelek és pénzkiviteli engedélyek megkönnyítése és az elváromlás körüli szabálytalanságok megszüntetése által kell segíteni és nem olyan törvénnyel, amelyet ezertéleken lehet magyarázni és amelyet nem lehet végrehajtani.

3. Követeli a közgyűlés, hogy minden olyan törvény előkészítésénél, mely a kereskedelemre és az iparra vonatkozik, a kereskedelmi és iparkamaraik előzetesen mindig hallgattassanak meg és véleményük figyelembevételével hozassanak meg a rájuk vonatkozó törvények.

A határozatot felterjesztették a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez.

Családi életetek bensőségét és melegét fokozzátok, ha gyermekeitek jövőjét megalapozó Tarbutnak adományoztok ünnepegeitek alkalmával.

dulatai vannak, mintha örökidők óta itt élünk volna keleten, elemlejt és kunyerál. „Én is veled megyek.“ „Ne, ne gyere.“ mondom neki, mert még nem tudom, hogy fogom csinálni s félek zavarni fog, te csak maradj itthon, vigyázz az öcsődre meg a kecskékre.“ „Nem, veled megyek, őket is odaviszem.“ „Nem jöhetsz, szőlök szigorúan, maradj.“

Jön a nagyobbik fiu, tötyög utána a kicsi. „Madár!“ mondja és felmutat az eresz alá; a kisebbik is nyújtogatja az ujját, mondja a nagyobbik után: „Madár, ni, madár!“ Odanézek: fecskepár építi a fészket. Ugy rémlik, láttam már ezt a fészket ott az eresz alatt, már késsen volt; és mégsem: így láttam, ahogy most van, megkezdve félkörben, egy iszapszöke tokaszakál a falon. A két fecske új meg új sorokat vakol a szélére; most épen az egyik tér meg, a szájában elszórt fűszál, jön a másik is egy pöttyöcske sárral: odatapasztják. Megtelek csudálattal és bizalommal; érzem, hogy egyenesedem és hogy emelkedik vállamon a zsák vetőmag és áldom a gyerekeimet, akik a figyelmemet ráterelték erre a csodára. Ezek a fecskék itt fiatal, tudatlan teremtmények, ez lehet első tavaszuk, talán nemis látták soha, hogyan kell fészket építeni, nem tanulták senkitől és tudják. Bónnévan a csőrükben a tudomány. Vágy kell hozzá, szerelem, a fészket szerelme. Hát én is tudom, mert megvan hozzá a vágyam és a szerelmem, tudom, mert bennem van, érzem a karomban és a tenyeremben, tudom, tudom a magvetést.

Megállok a föld sarkán, ujrátésülöm futában a ritka-gereblyével, megyek a zsákhöz, belemarkolok, elhíntem a magot lassudan. Nem jó... tévova voltam... egy-egy rög alá

A k

Bu nap tár szóló ja

Ar hogy ez a javaslat alatt lett. A néppé ségi min erdélyiek ben nép

Bu sén Zam napirend dátuma zeró tab igazolása hogy ők Utana N es rámut megválas hogy a

Bu ter vissz lentette, pieha ny sel komu következ lunk s n dására. A ket garan a közelm Ezért ma az esetle

Bes az erdély — A sz

Az Erdélyre ben a szin megbizta igazgatósa toktól is sági zdot vetkeztéb szó kerül sen igen az a véle nyelvü á adásokat

Ez nem szive tiségek tel kulturájuk velői előa kerestük t zak föfelü Bukarestből rendeletre zólag.

Emil milyen nemzeti kevésbé nem is házak b tisztára lejön K teriumna kal kapo intézni.

A be szó esett mondotta:

nak teki lommal merteti lozvári épen me teljesen

Törvény

Kereskedelmi törvény

...nara legutóbb kamarai tükár...
...gátási törvény...
...javaslatát egy...
...az árdrágító...
...foglalt állást...
...azt, hogy a...
...ak a múlt év...
...elyre. Addig a...
...k érvényben...
...sonlíthatatlanul...
...nyire muta...
...kben gyorsított...
...által a keres...
...u elzárják. Ez...
...sznek a keres...
...fogva tartani...
...dó mulva lesz...
...határozatot.

...ozik a mos...
...ny szelleme és...
...teli a törvény

...nyilt üzlettel...
...a szállítási...
...gek és az uta...
...bhezkes meg...
...t és posta sza...
...elek és pénze...
...se és az elvá...
...megszüntetés...
...an törvényvel...
...varázni és ame...

...hogy minden...
...ely a kereske...
...k, a kereske...
...en mindig hall...
...figyelembévé...
...vonatkozó tör...

...k a keresko...

...nsőségét és...
...ermekeik...
...nak adomá...
...alkalmával.

...óta itt élünk...
...nyerál. „En is...
...mondom neki...
...gom csinálni s...
...mardj itthon...
...kékre.“ „Nem...
...n.“ „Nem jó...

...g utána a kicsi...
...z eresz alá; a...
...mondja a na...
...r! Oda nézek...
...lélek, láttam...
...alatt, már ké...
...m, ahogy most...

...gy iszapszöke...
...uj meg új...
...épen az egyik...
...fűszál, jön a...
...odatapasztják...
...mmal; érzem...
...kedik vállamon...
...rekeimet, akik...
...csodára. Ezek...
...emtmények, ez...
...his látták soha...
...tanulták sen...
...rükben a tudok...
...m, a fészek...
...megvan hozzá...
...m, mert ben...
...és a tenyerem...

...afésülöm fut...
...yek a zsákhöz...
...lassudan. Nem...
...gy-egy rög alá

A kisebbségi államtitkárság a szenátusban

Bukarest március 4. A szenátus tegnap tárgyalta a kisebbségi államtitkárságról szóló javaslatot.

Argetoianu ez alkalommal kijelentette, hogy ez a mostani javaslat nem azonos azzal a javaslattal melyet a szenátus még karácsony alatt letárgyalta. A javaslat nem is az övé volt. Utána Erdélyi képviselői kérték a kisebbségi miniszterium felállítását és ugyancsak az erdélyiek kérték annak elejtését, mert Erdélyben népszerűtlen volt.

A kamara ülése.

Bukarest, március 4. A kamara mai ülésén Zamfirescu elnök kéri, hogy térjenek át a napirendre. Megkezdtek Stere professor mandátuma fölött való vitát, Kantakuzino Granuzeró tabornok Stere professor mandátumának igazolása ellen beszél. Kéri a parasztpártot, hogy ők is az igazolás ellen foglaljanak állást. Utána Mogos képviselő, Averescu-párti beszélt és rámutat arra, hogy Stere igazságtalanul lett megválasztottnak kijelentve. Támadja Chirihant hogy a választásnál hamis aktákat használt fel.

Sapieha elutazott

Bukarest, márc. 5. Sapieha külügyminiszter visszautazott Varsóba. Elutazása előtt kijelentette, hogy missziója teljes sikerrel járt. Sapieha nyilatkozatát a sajtó nagy megelégedéssel kommentálja. A sajtó munkatársai előtt a következőket jelentette ki: Békopolitikát csinálunk s nem gondolunk senkinek a megtámadására. A nagyantant nem képes a mi békénket garantálni, példa rá az a háború, amelyet a közelmúltban viseltünk és a keleti háború. Ezért magunknak kell biztosítékokat keresnünk az esetleges megtámadások ellen.

Beszélgetés Isacu Emillel

az erdélyi és bánáti színházak főfelügyelőjével — A színházak adójáról — A zsidó kultúra terjesztéséről

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Az örómániai színházi törvényt legutóbb Erdélyre is kiterjesztették, aminek következtében a színházak bukaresti központi igazgatósága megbízta a kolozsvári román nemzeti színház igazgatóságát, hogy a nem állami színházaktól is hajtja be a 12 százalékos látványossági adót. A rendelet felületes szövegezése következtében a nem állami helyett az „idegen“ szó került bele a rendeletbe, ami természetesen igen sok félreértésre adott alkalmat. Így az a vélemény alakult ki, hogy a nem román nyelvű állandó színházi és más alkalmi előadásokat a kormány külön adóval sújtja.

Ez azt jelentette volna, hogy a kormány nem szívesen látja az országban élő nemzetiségek természetes törekvését, hogy nemzeti kulturájukat saját nyelvű színházi és műkedvelői előadásokkal ápolják és terjesszék. Félkerestük tehát Isacu Emilt, az erdélyi színházak főfelügyelőjét, aki nemrégén tért vissza Bukarestből és felvilágosítást kértünk tőle a rendeletre és annak magyarázására vonatkozólag.

„Arról szó sincsen“ — mondotta Isacu Emil — „hogy a kormány ilyen uton bármilyen befolyást is akarjon gyakorolni a nemzetiségek kulturális mozgalmaira. Annál kevésbé lehet erről szó, mert a rendeletet nem is a kormány adta ki, hanem a színházak bukaresti központi igazgatósága, amely tisztára adminisztratív szerv. Nemcsakára lejön Kolozsvárra a szépművészeti miniszteriumnak egy inspektor, aki a színházakkal kapcsolatos pénzügyi kérdéseket el fogja intézni.

A beszélgetés során a zsidó kultúráról is szó esett és Isacu Emil arról a következőket mondotta:

— Bukaresti irodalmi körök feladatuknak tekintik megismerkedni a zsidó irodalommal és a fővárosi sajtó rendszeresen ismerteti a kiválóbb zsidó írók műveit. A kolozsvári román nemzeti színház műsorára éppen most tűzette ki a „Menasse“-t, amely teljesen zsidó tárgyú darab. Jogosnak tartom

a zsidó színházlátogató közönségnek azt a kívánságát, hogy a magyar színházak is mutassanak be zsidó szindarabokat. Egyrészt, mert a színházak közönségének legalább fele zsidó, de meg azért is, mert Zangwil Izrael és Salom Asch vannak olyan írók, mint Herczeg Ferenc és más nagyságok.

— Különbön éppen a napokban kapta meg Segal igazgató jiddisch társulata egész Nagyrománia területére a játszási engedélyt. A Bukarestben levő drámai színházak szindikátusa pedig a jiddisch színházakat is felvette kötelekébe, mint teljesen egyenrangú tagokat. Az ellen nincs a kormányoknak kifogása, ha külföldi jiddisch vagy héber színházak jönnek ide vendégszerpelni. Sőt elvben a zsidó színházak állami szubvencionálását sem ellenzi a kormány és ennek az akadályá egyelőre csak a büdzsé túlterheltsége.

— A kormány álláspontját Goga Oktavian meg én is többször kifejtettük. Mi igenis a román nemzeti kultúrát akarjuk szolgálni minden ténykedésünkkel, de nem letiport idegen kultúrán keresztül. Ami speciálisan a zsidó kultúrát illeti, némesak a magam, de a kormány nevében is kijelenthetem, hogy a legnagyobb rokonszenvvel nézzük a zsidó nemzet újjászületési mozgalmát.

Földgáz tervek Kolozsváron

A mezőzáhi források táplálnák Kolozsvár gázszükségletét — 137 millió 425 ezer lei a beruházás

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Kolozsvár, márc. 5. Dr. Dandea városi tanácsos a tegnapi tanácsülésén beterjesztette Kolozsvár városának földgáz ellátásáról szóló memorandumát. A beadvány műszaki és pénzügyi részét Blankeberg iparügyi felügyelő készítette el.

A földgázt az innen hetvenegy kilométernyire fekvő mezőzáhi források szolgáltatnák. A földalatti vezetékek nyolcvanmillió leivel vannak előirányozva. Kolozsvárott nagy elosztó gázközpontot kellene építeni, amely ötmillió leit igényel. Öt kerületi üzemház építése 325 ezer lei, a központ és üzemház technikai berendezése 22 millió leire rugna.

A hat nyolcezer házi elosztó vezeték négy millióba, a tízezer gázmérő hat millióba, különböző felmerülhető építési költségek még husz millióba, a teljes beruházás tehát 137 millió 425 ezer leibe kerülne. Az évi kiadás — hat százalékos amortizációt véve alapul — husz millió nyolcszáz ezer leibe kerülne, ezzel szemben a bevétel: 29 millió 600 ezer lei. A város tiszta haszna tehát a földgázból évi 8 millió 800 ezer lei lenne.

A gáz köbmétere öt baniba kerülne. Az előterjesztés szerint a díjak hozzávetőleg így alakulnának: egy szoba konyha fűtése évi hatszáz lei, két szoba konyháé 950 lei, három szoba konyhából álló lakásé 1320 lei, négy szoba konyhából álló lakásé 1680 lei, öt szoba konyhából álló lakás 1790 leit fizetne.

Az ipari célokra felhasznált gáz ára jóval olcsóbb és e révén egyttal az ipari cikkek olcsóbbodását is remélik.

Rendelet a vasárnapi üzletzárásról.

A kereskedelmi- és iparügyi miniszter leiratot küldött a rendőrprefektúrához, amelyben elrendeli, hogy a kereskedők, vállalkozásoknak, szigoruan tartásuk be a vasárnapi munkaszünetet. A rendelet az élelmiszer-árusokra, hotelekra, mézárászokra és piktüzetekre nem vonatkozik. Sajnos még nem tartunk ott, hogy törvényesen is biztosítsák a zsidók szombati munkaszünetét.

Vámügyi tárgyalások a kamarában.

Március 7-én kezdődnek meg a vámügyi módosítására vonatkozó tárgyalások a kereskedelmi és iparkamarában. A tárgyalásokra szakmák szerint meghívják az összes érdekeltet. Azok a vidéki kereskedők és iparosok, akiknek a vámtételekre vonatkozólag bizonyos javaslatuk van, vagy felvilágosításra van szükségük, lehetőleg személyesen jelenjenek meg a hivatalos órák alatt a kamarában, amely jövő héten rendelkezésükre áll. Irásbeli uton csak kérelmetek az elintéztést.

HIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség:	977
Kiadóhivatal:	844
Zs. N. Sz.	558

Hillé tanítványa

„Rabbi Hillél, a béke embere mondta tanítványainak: legyetek tanítványai Aharón főpapnak, aki szerette a békét, aki tettekkel kereste a békét, aki szerette az embereket és közelébb vitte őket a Tórához.“ Rabbi Hillél, a mosolygó bölcs, egész életének alapelvét fektette le ebben a mondatban. És rabbi Hillél tanuló társa volt a másik nagy bölcsnek, Sammajnak, a kemény, kérelhetetlen zsidó harcosnak. Kettejük közül ki volt a nagyobb, a zsidóbb: a béke embere, vagy a harcok hirdetője? A zsidó nemzet történelme telve van Hillél dicsőségével és a zsidó nép, intézményeiben, törvényeiben és egész életfelfogásában Hillél alapelvét fogadta el. És Sammaj, a nemzeti elzárkozottság, a nemzeti ellentállás harcos prédikátora, belévitte a zsidó közíudatba, szigorú, kérelhetetlen törvényt magyarázatát, de nem akadályozta meg nagy tanuló társát, a béke és szeretet bölcselőjének győzelmét. Nem akarta. Mert erős volt benne a megősmérés, hogy a harc csak addig jogosult, amíg a béke érdekében, a béke biztosítására vivják. De azért hirdette továbbra is a harcot, mert jó az, ha fegyver van az ember kezében, — és engedte érvényesülni Hillél tanítását, — mert még a fegyvernél is jobb az, ha nincs szükség a fegyverre.

Valahogy ez a régi korrajz tolakszik fel az agyban, a legújabb jeruzsálemi hír hallatára. Egy rabbinus, — a név teljesen fölösleges, mert teljesen ismeretlen, — kihallgatásra jelentkezett, Sir Herbert Samuel-nél, Zsidóország kormányzójánál. Az ismeretlen nevű rabbi, az „Aggudasz Jiszraél“ nevében, követeléseket terjesztett a kormányzó elé és csak természetes, hogy ezek a követelések az újjépülő zsidó állam vallási berendezkedése körül forogtak. Ugy el tudom képzelni, milyen párbeszéd lett volna kettejük között, ha Samuel kormányzó helyén véletlenül régi tanítónk, harcos Sammaj állott volna. És nem is párbeszéd lett volna az, hanem így hangzott volna:

„Jöttök ugye követelésekkel, — és ti, akiknek ősidők óta egyetlen törekvésetek volt, hogy a zsidó állam fölépítését megakadályozzátok, akik a vallás nevében seböz rügal-makkal szórtátok tele anélkül is rögs utunkat. Mert nem a vallás, hanem a rosszhiszemiség fanatikussai voltak és mostani követelések is nem követelés, hanem gyanúsítás.“

De Samuel kormányzó Hillél tanítványa és ezt tette. Karanfogta a név nélküli rabbit és végigvezette az állami hivatalokon. Péntek napján. És lám, a hivatalokban pénteknap délutánján lázas sürgölődés folyt, — közeledik a szombat előestéje, — a hivatalokat be kell zárni. A zsidó államban szombat napján szünetelnek az állami funkciók. Vacsorára pedig magához hívta a rabbit. És Samuel kormányzó villanyfényben uszó ebédlőjében, az asztalon ott égett két szegény gyertyaszál: a szombati gyertyák, — és gyöngye sárga lobogásuk tulragyogta fényességben a villamoskörték világát. Samuel kormányzó, a Hillél tanítványa nem szavakkal felelt a gyanúsító követelésekre. És a rabbi, az ismeretlen nevű Agnda kiküldött elgondolkodott. Valahogy nem jól érezte magát, valahogy szívesebben vette volna, ha a kormányzó felháborodva, vagy legalább is üres ígéretekkel bocsájtotta volna el. A kormányzó észrevette a rabbi eltűnését és mosolyogva, kérdezeilenül szólt:

„Rabbi Hillél, a béke embere mondta: legyetek tanítványai Aharón főpapnak, aki szerette a békét, aki tettekkel kereste a békét, aki szerette az embereket és közelébb vitte őket a Tórához.“ — A rabbi érezte, hogy rejtett gondolataira felelt a kormányzó és elpirult. g. j.

A valutacsempész bankigazgató. Budapestről jelentik: A Mercur bank letartóztatott vezérigazgatójának, Pick Marcellnek ügyében a megindított vizgálat szerint megállapították, hogy Pick átutalásokkal 270 millió koronát csempészett külföldre.

Két gyilkosság Kolozs megyében. A kolozs megyei Szászfenes községben Kovács Istvánné, Dobrán Mária megölte férje szeretőjének tizenháromnapos gyermekét. A gyilkosságot azért követte el, hogy a gyermeket ne kelljen annak idején az örökségben részesíteni. Dobrán Máriát letartóztatták és behozták a kolozsvári ügyészségre. — Magyarfenésen tegnap halva találták Márton Endrét. A csendőrség által megindított nyomozás megállapította, hogy Márton felesége ölte meg egy kaszával. Balassan kolozsvári törvényszéki főügyész rendelkezése az asszonyt letartóztatták és be fogják kísérni Kolozsvárra.

Árkifüggesztés elmulasztásáért 1000 lei pénzbüntetés. Az árdrágító bizottság pénteken tartott ülésében Kupás Samu Calea Victoriei textil kereskedőt, mert kirakatában nem függesztette ki az árakat, ezer lei pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen Caciula Mihály iparkamarai titkár, bizottsági tag különvéleményt jelentett be, mivel szerinte az árkifüggesztés detaill üzletknél teljesen kivihetetlen.

Biztosítsa be magát
jokedre és mulatságra! ?
Rendelje meg azonnal az Uj Kelet
purim-számát
Terjedelme 16 oldal — Ár 6 lei
Ahány megrendelő — annyi példány

Uniformist viselő csoport egy budapesti kávéházban. A Budapesten megjelenő „8 órai újság”-ból vesszük át az alábbi hírt szó szerinti:

„Szombaton éjszaka 11 óra tájban — mint ismeretes — a Rákóczi uton levő Ostende-kávéházban egy öt hat tagból álló társaság nagyobb verekedést rendezett. Körülbelül féltizenegy lehetett, amikor az uniformist viselő csoport belélt a kávéházba, ahol bort rendelt. Először a közismert Varjas Tónival kezdtek ki, akitől azt kérdezték:

— Zsidó vagy-e?

Varjas Tóni úgy tett, mintha nem hallaná a kérdést és vigan muzsikált tovább. Azután a pincérek kezdték faggatni afelől, hogy a kávéházban levő vendégeknek hány százaléka lehet zsidó? Majd odaálltak egyes vendégek asztalához és azoktól fiatták, vajjon zsidók-e. Így tettek egy egyedül ülő fiatalemberrel is, akihez egy uniformist viselő fiatalember még azt a kérdést is intézte:

— Van-e valami baja?

Azt válaszolta:

Nincs semmi bajom.

— Nahát érezze magát pofonütöttnek — válaszolta az egyenruhát viselő egyén.

Meg is lökte a békésen ülő fiatalembert, aki felugrott az asztaltól és úgy pofonvágta a támadót, hogy az keresztülesett az asztalon. Az uniformisos ember erre bajonettet rántott és azzal akarta megtámadni a fiatalembert, de Grosz Ödön kávé, a pincérek és a kávéházi vendégek közül néhányan védelmére keltek az ifjunak. Közben a megijedt kávéházi vendégek hanyathomlok rohantak kifelé, természetesen nem fizettek, úgy, hogy a kávésnak, illetve a főpincérnek közel 500 korona kára származott. A dubajkodó társaság továbbra is a kávéházban maradt és tovább akart garázdálkodni, de egy csendőrfőhadnagy, aki szintén a kávéházban ült, mint vendég, kivont karddal megakadályozta további garázdálkodásukat. A támadók erre elsomfordáltak, de közben meglesték Grosz Ödön kávést, akit jól elverték. Grosz Ödön a Rókus-kórházba sietett sebeit bekötöztetni. A kávéház takarítónője a tumultus kezdetén, tehát este 11 órakor kiszaladt a forgalmas Rákóczi-utra, hogy rendőrnök szóljon, de a környéken rendőrszemélyt feltalálni lehetetlenség volt.

Folyik a galiciai zsidók eltolcolása Budapestre. Az Univ. Korr. jelentik Budapestre: Tegnap Budapestre 280 galiciai indították ismét Lengyelországba. Minden héten újabb szállítmányt indítanak utnak.

Házasság. Pat'antus Manó és Kovács Kató, mindketten a kolozsvári Magyar Nemzeti Színház tagjai március hó 3-án, csütörtökön házasságot kötöttek.

Schreiber I. Lajos Hidalmás és Csengői Arauka Szilágyosmilyó, jegyesek.

Herskovits Helén Szamosújvár és Halász János Kisilva jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Felhívás a nyilvános helyiségek tulajdonosaihoz. Az összes nyilvános helyiségek tulajdonosai, vagy pedig olyan magánosok, akik magánosoknak, vagy egyesületeknek bálókra, mulatságokra, hangversenyekre esküvőkre, vagy egyéb belépő díjak mellett látványos előadásokra helyiségeiket bérbe adják, vagy ott ilyet tartanak, felhívjuk, hogy a mulatság, vagy előadás rendezőik az erre vonatkozó hatósági engedélyt annál is inkább szerezzék meg, mert ennek hiányában a helyiség tulajdonosai fognak felelősségre vonni. Csak azon esetben adhatják bérbe helyiségeiket, ha a vonatkozó engedélyeket a rendezők esetről-esetre nekik bemutatják. Popoviciu rendőrprefektus.

Rendőrségi hírek. Kiss Rezső kolozsvári lakos bejelentette a rendőrségen, hogy lakásába betörték és elloptak tizenötezer lei értékű ruha- és fehérneműt. — Barabás Ferenc kolozsvári lakos ezer lejes fehérneműlopást jelentett be. A rendőrség mindkét esetben megindította a nyomozást.

Az ipar és a mezőgazdaság mozgósítása. A „Monitorul Oficial” 238. számában nyilvánosságra hozott 102. számú királyi dekrétum 4. szakasza minden hadseregparancsnokság mellé bizottság felállítását rendeli el, még pedig: „A hadseregparancsnokság körüli bizottsága az ipar és mezőgazdaság mozgósítására” néven. A bizottságban a hadsereg, a kereskedelmi és iparminisztérium kiküldöttjén kívül, a népjóléti minisztérium, a földművelésügyi minisztérium és a helyi kereskedelmi és iparkamara megbízottjai is részt fognak venni.

Uj petroleum árak. Az ipari és kereskedelmi minisztériumban működő árreguláló bizottság az export-petroleum és nyers-termények árát a következőkben állapította meg: első osztályu petroleum vagononként 11 ezer lei, közönséges petroleum vagonja 4 ezer lei, egy vagon olaj 3500 lei, első osztályu olaj 7 ezer lei. (D.t.ü.)

A 10 százalékos bonok kifizetése Ó-Romániában. Ó-Romániában a 40% os bonok kifizetését március 7-én kezdik. (D.t.ü.)

Valutapiac:

Bukarest, márc. 3. Márka 122¹/₂—123¹/₂, leva 86—88, font sterling 273—278, francia frank 535—540, svájci frank 1150—1200, lira 265—270, drachma —, dinár 200—205, dollár 72¹/₂—73, arany 230—235, ezüst 327¹/₂, osztrák kor. —, magyar kor. —

Budapest, márc. 4. Lei 565—590, font sterling —, leva 416—420, dollár 410—430, francia frank 2800—3300, márka 680—705, lira 1600—1640, osztr. kor. 58—65, rubel 175—195, szokoi 545—565, Svájci frank —, dinár 1130—1165, lengyel márka 45—49.

Zürich márc. 4. Bukarest 825, Berlin 975, Amsterdam —, Newyork 599, London 2336, Páris 4320, Milánó —, Brüsszel —, Koppenhága 103¹/₂, Stockholm 134, Krisztiania 99¹/₂, Prága 770, Budapest 143 Zágráb 410, Bécs, márc. 3. Lei 947¹/₂, dinár —, dollár 723, francia frank 5180, svájci frank 221¹/₂, holland frt. —, dán korona 128³/₄, jugoszláv kor. 1948, norvég kor. 125, svéd kor. 160.70, szokoi 908¹/₂, magyar kor. 163.70 lewa 830, lira 2662¹/₂, márka 1152¹/₂, lengyel márka 78¹/₂, font sterling 2810, rubel 297—

Prága, márc. 4. Lei 105³/₄, dinár 205¹/₂, márka 125³/₄, leva 89—44, svájci frank 1303¹/₂, norvég korona 1364¹/₂, dán korona 1374¹/₂, svéd korona 1744, lira 283, francia frank 563¹/₂, font sterling 303, dollár 76, osztr. kor. 1035, holland for. —, belga frank —, lengyel márka 738—

KOZGAZDASAG

A lyoni vásár. Lyonból jelentik, hogy ott a napokban megnyílt a nyolcadik lyoni vásár. A vásáron 2541 cég összesen 2470 kiállítási helyiségben rakta ki áruját. A vásáron minden árnem feltalálható és a világ minden állama képviselve van. A kiállító cégek 15 nemzetet képviselnek, mégpedig a következő megoszlásban: 116 angol, 31 svájci, 30 olasz, 32 csehszlovák, 20 belga, 7 amerikai, 4 dán, 2 norvég, 2 finn, 2 spanyol, 2 holland, 2 kínai, 1 chillei és 1 argentinai cég. A román kormány is igen szép kiállítást rendezett Nagyrománia ipari és mezőgazdasági termékeiből. Szakkörökben valószínűleg tartják, hogy a vásár hatása alatt Románia és Franciaország között élénkebb lesz a kereskedelmi forgalom. Mint ezelőtt. Ennek előmozdítására különben a kormány bizottságot nevezett ki ipari és kereskedelmi szakemberekből, amely bizottság állandóan Franciaországban fog tartózkodni, hogy ebben az irányban működjen.

Megszüntették a cigarettáimportot. Bukarestből jelentik, hogy a kormány egy tegnap kiadott rendeletével megszüntette a cigarettá behozatalt.

Pezsőbehozatal. A „Viitorul”-ban olvassuk, hogy a kormány egy román francia-belga konzorciumnak 200 ezer üveg pezsőre behozatalt engedélyt adott. A lap ezt az alkalmat is arra használja fel, hogy a kormányt élesen megtámadja. Talán nem is ok nélkül, mert a pezsőimport aligha tartozik a valutajavító módok között.

Öz. Jónás Izidor né szül. Deutsch Katalin és családja, valamint Jónás Adolf, Lázár és Peszi férj. Nussbaum Manóné a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szeretett, gondos jó férj, testvér, apa, nagypapa és após

JÓNÁS IZIDOR

f. évi március hó 4-én d. e. 10 órakor hosszas szenvedés után elhunyt.

Temetése 1921. március hó 6-án d. u. 3 órakor lesz a Hegedüs Sándor-u. 11. szám alatti gyászházban.

Legyen emléke áldott, nyugalma csendes.

Cluj—Kolozsvár, 1921. március hó 4-én

Tavaszi ruhák és felöltők

békebeli minőségben, megérkeztek

NEUMANN M. CÉGHEZ

férfi-, fiu- és leányka-ruha áruhaza CLUJ, (Kolozsvár) Piata Unirii 14. Telefon 431

Phönix

Kénsav- és vegyi termékek gyár részvénytársaság Baia-Mare—Nagybánya — (Gyár Alsófernezely) Sürgöncim: „Phönix” Baia-Mare 531-1

Alánlja termékeit:

Prima rézgálic 98/99% békebeli minőségben

Továbbá: kénsav minden minőségben, ecetsav (80%-os) étkezési célokra, sósav, vasgálic, glóersó, keserűs, ólomcukor, zinkweiss, vörörsz és ólom tömbökben

Óriási árzuhanás!

Mielőtt harisnyát vásárol, nézze meg kirakataimat

1 pár női harisnya... lei 14.—
1 pár kötött harisnya lei 16.—
1 pár mouslin harisnya lei 24.—

Nagy választék női fehérneműkben!

IMRE LAJOS,

Calea Reg. Ferd. (Wesselényi- és Szép u sarok)

Mimik
emberi és
tasztja a
kielégítet
lázás szom
ért, — a v
nek az ass
és brutális
köré vonja
dést. a tett
tribun vag
semmiembe
indulatokra,
tomas meg
szinét szivj
kor elbukik
lyet maga s
támad: nem
nőstény.

Tabéry
lebeg. Össze
hasonlások
nason. Világ
de ennek sz
fogadni a sz
„Mimikri”-je
szinpadit
teliti és s
lyekből uj
nincs ereje,
akar mondat
A drámának
a szerteiram
És mégis: T
a szinpadit g
pogatózás a
rem mondan

A szin
masztották a
mikri” szerep
kell kiméletle
hábu, amelye
atlan tempra
volt. Tökélet
gikus alakjáb
akinek alakja
a szerző —
adott. Tárny
renc és Mihál
amit szerepük
kis szerepébe
meg magából

A szinhá
lámpák elé hi

Sziúész
sége miatt a ren
hívót küldeni, m
tartanak, délelőtt
Színház iródjáb

Főszerkeszt
Felelős szerk
Kiadó: KA
Szerkesztőség:
Kiadóh

A halmi c
fizető tagja van
birdet. Fizetés 10
mes lakás és szo
ládi állapotot, ed
mert ort. rabbi
lataival felszerelt
elcljárós gához k
Halmi, 1921
Wieder Mész
th. hitk. jegyző

SZÍNHÁZ

Magyar Nemzeti Színház

Vasárnap a. u. Gyimesi Vadvirág. (Hegy Lili vendég-játékával és Szentgyörgyi István fölépítésével. Mérékelt helyárrakkal.)

Vasárnap este: Szókimondó asszonyság.

Hétfő: Mimikri. (Ujdonság, harmadszor.)

Kedd: Mignon. (R. Lerbeer Ilona vendégjátékával. Új szereposztással. Rendes helyárrakkal. Előadás kezdeten a nézők érveze és ajtókat bezárják.)

Szerda: Cseregyerekek. (Operett-ujd. 6-odszor.)

Mimikri

Tabéry Géza komédiája. Bemutatta a Magyar Nemzeti Színház

Mimikri: egy asszony. Egy asszony, aki emberi és világméretű összeütközések közé odaszítja a maga nősténységét. Nem telhetetlen, kielégíthetetlen vágyódásokból, nem az arany ház szomjúságáért, nem beteges diadalmarokért, — a vak és gyűlölködő rombolásért. Ennek az asszonynak semmi egyebe nincs, buja és brutális testiségén kívül. Mérgező szépsége köré vonja a férfit: az akaratot, a meggyőződést, a tettrágyát. Mindegy, hogy a férfi néptribun vagy katona, vagy köbber, vagy együgyű, semmiember: ez az asszony a nagy emberi indulatokra, a fölényes erőlködésekre, az alatomos megbuvásokra ráveti magát és az élet színtét szívja ki belőlük. Ez az asszony, amikor elbukik abban a szerelmi hinárban, amelyet maga sodor élete körül, még mindig feltámad: nem az asszony támad fel, hanem a nőstény.

Tabéry komédiája az élet zürzavara felett lebeg. Öszecsapások, összeakaszkodások, meghasonlások harcát hordozza át a három felvonáson. Világok erőfeszítését sűríti a színpadra, de ennek szűk kerete nem tudja magába befogadni a szétszáguldo örök tombolását. Tabéry „Mimikri”-je — egy tudom — a szerző első színpadi munkája. Ezért zsufoolt. Ezért telíti és sűríti meg problémákkal, amelyekből új és új problémák hullanak ki. És nincs ereje, hogy korlátot vonjon: mindent el akar mondani, amit tud, elképzeli és kigondol. A drámának ez gyengéje: az elgondolásnak ez a szerzetiromodása, ez a szinte lihegő futamodás. És mégis: Tabéry komédiája értékes írás, — a színpadi gyengeségeken túl — irodalom. Tapogatózás a drámai formák között, — és merem mondani, — szerencsés tapogatózás.

A színészek: művészi erőfeszítéssel támasztották alá a dar bot. Nagy Ilonka „Mimikri” szerepében a bestia: ha kell ellágyul, ha kell kiméletlen, az az asszony, akinek a férfi bábu, amelyet indulata, szeszelye, kiszámíthatatlan temperamentuma szerint ráncigál. Művész volt. Tökéletes. Fekete Mihály a néptribun tragikus alakjában teljes ember. Lengyel Vilmos — akinek alakját leghomályosabban rajzolta meg a szerző — ebben az elrajzolásban is tipust adott. Táray Ferenc, Szakács Andor, Oláh Ferenc és Mihályfi kihoztak magukból mindent, amit szerepük kívánt. Baróti Erzsébet elmosódott kis szerepében. Izsáki Margit nem mutathatott meg magából semmit.

A színház megtelt, a szerzőt sokszor a lámpák elé hívták. (s.)

Színésznők táncmulatsága. Az idő rövidsége miatt a rendezőség mindenkinek nem bir meghívót küldeni, mindazok tehát, akik meghívóra igényt tartanak, délelőtt 11-től 12 óráig a Magyar Nemzeti Színház iródjájában szerezhetnek meghívót.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (v. Ferenc József-utj) 43.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Pályázat

A halmi ort. hitközség, melynek 200 cultusáról fizető tagja van Metsző-előimátkozói állásra pályázatot hirdet. Fizetés 1000 lei havonta, fél sehachita, kényelmes lakás és szokásos mellékjévedelmek. Életkor, családi állapot, eddigi működést feltüntetős és három elismert ort. rabbi által aláírt képesítési okmányok másolatával felszerelt ajánlatot március hó 25-ig a hitk elöljárós gához küldendő be.

Halmi, 1921. február 21.

Wieder Mózes
hitk. jegyző

Jeremiás Mária
hitk. elnök

NYILTTÉR

Enyvgyárak figyelmébe!

Néhány wagon

extrahált csont kapható

Krausz Moskovits Egyesült Ipartelepek R. T. Nagyvárad

Friedmann, Krausz és Schön fűszer, rövid- és gyarmat-áru nagykereskedés Satu-Mare (Sza'már)

T. C.

Van szerencsénk tisztelettel közölni, hogy cégünk eddigi boltja Krausz Hermann ur cégünből barátságosan kivált, minek folytán nagykereskedésünket

Friedmann és Schön törv. bej. cég fűszer, rövid- és gyarmatáru nagykereskedés alatt vezetjük tovább.

Ezen kiválás folytán cégünk szelleme és üzletkőre semmiben sem változik és jövőben még fokozottabb mértékben akarunk azon bizalomra szolgálni, mellyel szolidaritástól és pontosságtól vezetett működésünkben eddig is találkoztunk.

Teljes tisztelettel:

Friedmann Jenő, Schön Márton és Kammer Sándor.
mint a
Friedmann és Schön cég
tuldonosai

*) E rovatban közölkéért a beküldő felelős.

METROPOL-ban Caffe-restaurant

és előrangú cigányzene esténként (1906)

Blumenfeld és Simon R. T. Cluj

Ajánlja saját főzésű **SH** almocognac, szilva- és seprűpálinkát, különleges likőr és rumjait 1208
Kittinó **SH** borok! Str. Jullia Maniu (v. Szentgyörgy-ú.) 22

Olcsó tűzifa

III. oszt. tűzifa métermázsánként Lei 20.—
II. oszt. tűzifa métermázsánként Lei 25.—
I. oszt. bükkhasáb métermázsánként Lei 30.—
I. oszt. hántott métermázsánként Lei 34.—
Kapható, hához szállítva

Stotter Jakob örökösai cégnél

Telefonok: 800 - 762 - 300 szám

MEGRENDELÉSI HELYEK: Állomás-utcai telep Marianum tőzde Calea Regele Ferdinand 44 Mátyás tér 8 (Moldován filmiroda) Hegedűs Sándor-utca 6 Mlinarits-tőzde, Bocskay-tér Monostori-ut 61. szám

Fedák, Málnás cipőkrém

2, 5, 100 és 200) nagyságban.
0, 1/2, 4 és 200)

Cérna, mideres és olcsóbb márkák
Kavé, rizs, füge, mazsola kapható
nagyobb mennyiségben

LEB FIVÉREK CLUJ,
Piata Mih. Vit. (v. Széchenyi-tér) 8

F. L. POPPER és „TIP-TOP“ cipők

érkeztek! FARKAS IGNÁC
Calea Regele Ferdinand No. 34.
(v. Wesselényi Miklós-utca)

Ujabbban érkezett

gyarmatáruink lényegesen olcsóbbak az eddigi árainknál

Főüzlet: Torda. Telefon: 50
Fióküzlet: Cluj. Telefon: 774

SALAMON J. és TÁRSA
CLUJ, PIATA MIHAIU VITEAZUL 34
(VOLT SZÉCHENYI-TÉR)

Szilágyi Eleonora R.-T.

Ajánlja: likőr, rum különlegességeit. Elsőrendű pezsgőt és borait. 1210 Szesz nagyraktár

Lampel Adolf

bádogos és konyhaberendezési cikkek raktára.
Cluj, (Kolozsvár) Piata Mihai Viteazul 37.
(v. volt Széchenyi-tér) 1038

Érkezett!

nagymennyiségű férfi-, női-, gyermekkonfektió és munkásnadrágok.

Eladás kizárólag nagyban

„GLÓRIA“ NAGYKERESKEDÉS,
Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 30.

Csak egy ut vezet az erőhöz, egészséghes a pártatlan hatású

HIGIEA SÓSBORSZESZ

Kapható mindenütt: Gyártja: „HIGIEA“ Kozmetikai és Vegyészeti Gyár CLUJ - KOLOZSVÁR

CURONKA ÉS CSOROLÁDÉ RAKTÁR

nagyban és kicsinyben Calea Reg. Ferdinand
LUSZTIG és NUSSBACHER (v. Wesselényi M.-u.) 31

Jakab Elek és Társai utódai

Cluj, P. Mih. Vit. 30 | Szesz-, rum-, likőr-volt Széchenyi-tér | gyár, berkereskedés
Árusítás nagyban és kicsinyben
Telefon-szám 318. 1194 Sürgönyeim: JETW

Vásároljunk a Galanterie, diszmu- és töltött áruk nagyban és kicsinyben. 1201

Menyasszonyi kelengye és női ruhák SIPOS JENŐ céghez
rehabzkodási cikkek érkeztek — Főter 17. szám, —

Bor, sör és szesz,

1185 valamint likőr, rum és cognac nagyban és kicsinyben kapható

Wiegner Samu

bornagykereskedőnél Désen
Levélbeni megrendelések pontosan eszközöltetnek

Verseny árak!!

Havonkénti külföldi behozatal

Mielőtt vásárol, győződjék meg árakról.

Evidáru papíráru cigarettapapír zománc. edények drótszeg
nürnbergi áruk írószerek hüvely háztartási cikkek grafit (vaspor)

Széchenyi áruház

1173 kaphatók a
Telefon 494 nagykereskedésben Telefon 494
CLUJ (KOLOZSVÁR), PIATA MIHAIU VITEAZUL 40.

AG
ik, hogy
ik lyoni
O kiáll-
vásáron
minden
égek 15
övetkező
30 olasz,
i. 4 dán,
lland, 2
A román
zett Nagy-
mékeiből.
hogy a
ciaország
forgalom,
ülönben a
és keres-
bizottság
rtózkodni,
mpertot.
egy teg nap
cigaretta
orul-ban
n trancia-
pezsgőre
az alkal-
kormányt
oknélkül,
a valuta-
Katalin
ázár és
v leg-
szere-
papa és
R
r hosz-
d. u. 3
1. szám
des.
hó 4 én
Móltók
1151
GHEZ
a-ruha
zsvár)
fon 431
yi termékek
rsaság Baia-
a — (Gyár
Sürgönycim :
are 531-E
minőségben
ben, ece/sav
ralic, glóersó,
sréz és ólom
nás!
... lei 14.—
ya lei 16.—
ya lei 24.—
AJOS,
zép u sarok)
705

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 1 lal. Vestagabb betűvel 2 lal. Legkisebb apróhirdetés ára 10 lal.

Építési rajzoló vasbetonos állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 534-1

Intelligens fiatal ember különbejáratu laborozott szobát (esetleg butor nélkül) keres. Cim a kiadóhivatalban.

Tinár műhely minden felszereléssel, azonnal elfoglalható lakóházzal, vidéki városban, jó vidékkel, vasúti állomással, eladó. Esetleg kellő pénzzel rendelkező társat keresek. Cim a kiadóhivatalban. 519-1

Eladó: Megélhetést biztosító mozgásház épülettel, üzlethelyiséggel, azonnal beköltözhető lakásokkal, családi okok miatt. Pollák Lajos, Margitta. 436-1

Könyvkötészet (7 gép) teljes felszereléssel, nagyobb vidéki városban sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Láposy villanyszerelesei vállalata Malom u. 10. Anyag- és égő kereskedés. Olcsó árak. 522-1

Buchwald Sándor óras és ékszerész, Uránia pafota, Cal. Reg. Ferd. 35. törött aranyat és ezüstöt, napi áron veszek. 1033

Filmgyárak, filmköcsönzők és mozgásházak figyelmébe! **Filmszakember!** Külföldi filmgyárak és filmköcsönzők volt üzemvezetője, aki jelenleg egy nagy filmköcsönző és mozgásház műszaki vezetője, állást óhajt változtatni. Szíves megkereséseket — „Szakember” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 531-1

„Melissát” kérjen, ha finom cukorkát akar!

Herkovits Jenő ufi szabó legjutányosabb árakért elegáns ruhákat készít valódi angol szövételjodóságokból. Állandóan szép választék! Pontos kiszolgálás! — Első-Bethlen-u. 10. utca sarok. 524

WEISZ ÉS MOLNÁR Női divat, kötött és rövidáru üzlete **Ciuj (Kolozsvar)** Calca Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-u.) 7.

Deutscher Festvörek Ciuj, Piata Unirii (v. Mátyás király-ter) 26. szállítási vállalat. Gyűjtőkocsi forgaloma minden irányban teljes felelősség mellett. 1198 Fuvareivel felhívásiglati irada.

Férfi-, fiú- és leányruhák **Farkas és Simon** raktáron és megrendelésre cégnél (Óvár) Viz-utca, „MÁTYÁS”-étteremmel szemben. Olcsó árak! (17) Olcsó árak!

ELSO KOLOZSVAR ERDELYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR Órák, óraalkatrészek és furnitúra nagykereskedés Arany, ezüst órák nagyban gyártása Arany, ezüst, ótvézető és választó intézet **Fogászati arany és forrasztó** készen kapható **Monogram és betűvésést** elvállalunk **ROTH és GOLDBERGER** CAL. REG. FERDINAND 37

Öl- és vágott fát legjutányosabban szállít **Feuerstein Samu,** Szonflálek u. 9 — Unió-u. 12

König Miksa szállító **A R A D.** Indít gyorsáru gyűjtőkocsikat minden irányból, minden irányba felelősség mellett. 1083

Lőrincz Sándor Automobil vállalat, javító műhely, autogén hegesztés **Ciuj, C. Reg. Ferdinand 116.**

A M S E L orth. **שמש** vendéglője **Nagyvárad,** (Nagyplac-tér) **Str. Mih. Viteazul 7.**

Splizer és Lengyel Nagyvárad, Zöldfa-u. 14 **R**övidáru nagykereskedők Saját gyártmányu szemfedelek, koporsódíszek és temetkezési cikkek nagy raktára 385-1

HA mindig úde és friss óhajt lenni használja a **Transylvanias** által készített kölni vizet. Főlerakat: **Rózsa Drogeria** Ciuj, Kolozsvar, Piata Unirii 26. szám. (Mátyás kir. tér.)

Goldstein és Weisz óra és órakerlékek nagyban **ORADEA-MARE,** Zöldfa-utca 21. szám

SOCIETA ITALO-ROMENA

A legnagyobb olaszországi textilgyárosokkal sikerült egy nagyon előnyös összeköttetést szerezni.

Fenti e héten mennyiségű szövet, karton, zefir, vászon, zeig, stb. stb. érkeznek **raktárunkba,** amely árukat **galatzi** napi árban fogjuk **árusítani.**

Dick Jakab és Fia Sírada Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 5.

VADÁSZ ÉS TSA VILLAMOSSÁGI ÉS VIZVEZETÉK FELSZERELÉSI VÁLLALAT **Egyetem-utca. — New-York épület** Telefon: 2-14. 907

„GÓLYA”-ÁRUHÁZ 928 **occasioja:** 1 gouvlirozott gyapjuszövet női alj .. 250.— lei-től 1 tiszta gyapju női kabát .. 480.— 1 tiszta gyapju női ruha, legújabb fagon 600.—

HIRSCH ADOLF aether-essencia vegyésznel **Tg. Mures — v. vásárhely, Kossuth L. u. 2**

Most érkezett olasz férfi kalapok a legújabb divat szerinti színben és formában kaphatók: **UNIUNEA COMERCIALE** Str. Ciuj, Regina Maria (volt Deák F.-u.) 32

GRÜNWARD ÉS STEINER NŐI DIVAT KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **CLUI, PIATA UNIRII (v. MÁTYÁS KIR. TER) 12.**

„PANNONIA” KÁVÉHÁZ legelőkelőbb szórakozóhely. Elsőrendű kiszolgálás. Esténként hírneves zenekar hangversenye. Külön Szinetár József és fia tulajdonos biliárdterem

Külföldről érkezett több waggon szállítmányból

474-1 **14 napos nagy kiárúsítást rendezek 14**

Eladásra kerülnek: Mindenemű köt-szerek és betérápolási kellékek, mentőszekrények iparvállalatok részére. Női gummiáruk. Francia és angol illatszerek, pipere-szappanok, hölgyporok. — Gyógyszerészeti különlegességek.

Nagy választék manikur készlet és utikészletekben

KIVONAT A NAGY ÁRJEGVÉZÉKBŐL:

3 drb óriás amerikai Wool-szappan hótéber ..	32.— lei
1 drb Diana garnitura-casetta valódi Diana-puder szappan, krém együtt ..	24.— lei
1 drb fogkefe ..	5.— leltől felj.
1 drb jómínőségű fogcím tubusban ..	1.— lei
1 drb valódi Grenadin szájviz ..	5.— lei
1 drb brillantín ..	4.— leltől felj.
1 deka eredeti francia parfüm, minden illatban ..	8.— lei
1 drb Kyx körömpor ..	4.— lei
1 drb Brázy-tele nagy „Menyecske” mosószappan ..	9.— lei
1 üveg valódi Lysolorm ..	7.50 lei
Hajkefék ..	8.— leltől felj.
1 cs. valódi Eilida Schampoing ..	2.— lei
1 üveg valódi Kölni viz ..	7.— lei
1 üveg Odol szájviz ..	13.— lei
1 kpr. jó minőségű Brunns-watta ..	50.— lei
1 tucat legújabb gummi övszer ..	24.— lei

Ciuj, 1921 március 1-én.

Rózsa nagydrogueria Ciuj, Piata Unirii No. 26

Előrehaladott Idény miatt lényegesen leszállított árak